

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	23 april 2024	n.v.t.

Onderwerp

Meldprocedure en meldpunt ambtelijke integriteit

Advies

1. Vast te stellen de meldprocedure ambtelijke integriteit, inclusief het meld- en adviespunt, als onderdeel van het ambtelijke integriteitsbeleid.
2. Vast te stellen de publieksamenvatting ten aanzien van de meldprocedure ambtelijke integriteit.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. Meldregeling ambtelijke integriteit

1 Toelichting voor het College

De voorliggende meldprocedure, inclusief het meld- en adviespunt ambtelijke integriteit (hierna: meldprocedure), is een gevolg van de herziening van de Wet Huis voor klokkenluiders in de Wet bescherming klokkenluiders (Wbk). Deze herziening is een gevolg van een Europese Klokkenluidersrichtlijn uit 2019.

De Wbk is op 18 februari 2023 in werking getreden. Artikel 2, eerste lid, van deze wet schrijft voor “dat alle organisaties in Nederland met 50 werknemers of meer voor hen een procedure vaststellen voor het melden van een vermoeden van een misstand¹ binnen zijn organisatie”.

De wet spreekt van een ‘meldkanaal’ en dit meldkanaal wordt omschreven als: “organisatie en procedure (.....) voor het ontvangen en in behandeling nemen van meldingen”.

Met de voorliggende meldprocedure wordt door de provincie Zuid-Holland (PZH) voldaan aan de Wbk.

Artikel 2 van de ‘Regeling melden vermoeden van een misstand’, bijlage 2 bij de cao provincies (cao), geeft aan dat indien bij de werkgever een ondernemingsraad (OR) is ingesteld, de ondernemingsraad instemmingsrecht heeft over de regeling voor de instelling en procedure van de meldprocedure, inclusief een meldpunt.

De OR heeft op 27 november jl. onder twee voorbehouden ingestemd met de voorliggende meldprocedure. Op de voorbehouden van de OR wordt hieronder bij ‘Overwegingen’ kort ingegaan.

Omdat er meer gronden voor mogelijke integriteitsschendingen bestaan dan alleen misstanden, is er in samenwerking met de OR voor gekozen om alle gronden op te nemen in de meldprocedure. Het gaat dan ook om sociale integriteit (alle vormen van ongewenst gedrag) en zakelijke integriteit (diefstal, fraude, etc.).

Voor alle medewerkers betekent dit dat men alles kan melden bij één meld- en adviespunt.

Een melder is, conform de nieuwe wet, “een natuurlijke persoon die in de context van zijn werkgerelateerde activiteiten een vermoeden van een misstand meldt of openbaar maakt”. Dit is een ruimer begrip dan voorheen. Het betekent dat ook externen, die op enerlei wijze een ‘werkgerelateerde relatie’ met de provincie hebben of hadden, een misstand kunnen melden.

Deze meldprocedure regelt ook de instelling van een ‘meld- en adviespunt ambtelijke integriteit’, waar melders kunnen melden en waar alle medewerkers (waaronder leidinggevend) ook hun adviesvragen kunnen neerleggen.

Overwegingen

Naast de wettelijke verplichting voor het vaststellen van een meldprocedure voortkomend uit de Wbk, zijn nog een tweetal overwegingen van belang.

¹ Een schending of een gevaar voor schending van het Unierecht of een handeling of nalatigheid waarbij het maatschappelijk belang in het geding is en er sprake is van:

1. een schending of gevaar voor schending van een wettelijk voorschrift of interne regels van een werkgever of
2. een gevaar voor de volksgezondheid of
3. een gevaar voor de veiligheid van personen of
4. een gevaar voor de aantasting van het milieu of
5. een gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst of een onderneming als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten.

Ten eerste is in een gesprek met de Landelijke Klachtencommissie Ongewenst Gedrag (LKOG), waar de provincie bij is aangesloten, naar voren gekomen dat een formele interne procedure voor integriteitszaken rond ongewenst gedrag zeer aan te raden is. Mede daarom is besloten hiermee aan de slag te gaan en te verwerken in onderliggende meldprocedure.

Een voorbehoud van de OR hierbij betreft de gang naar de LKOG. De OR wil in de meldprocedure opgenomen hebben dat medewerkers naast een formele interne procedure voor meldingen ongewenst gedrag ook direct naar het LKOG (extern) moeten kunnen gaan als zij dat wensen. Hieraan is in de voorliggende meldprocedure gehoor gegeven. In de reactie aan de OR is aangegeven dat het doorlopen van de formele interne procedure de voorkeur heeft.

Ten tweede is het hebben van een meldprocedure integriteit met daarbij een meldpunt een belangrijk advies uit het rapport van het Verwey-Jonker instituut naar de weerbaarheid van de organisatie tegen ondermijnende activiteiten, 'Weerbaar Zuid-Holland', uit 2021.

Meld- en adviespunt integriteit

De meldprocedure regelt ook de instelling van een meld- en adviespunt ambtelijke integriteit. Melders moeten volgens de Wbk op verschillende manieren een melding kunnen doen bij een hiervoor bedoelde plaats (personen) in de organisatie.

Bij dit meldpunt zijn ter zake kundige medewerkers werkzaam die meldingen in ontvangst kunnen nemen en, indien noodzakelijk, een advies kunnen uitbrengen aan de provinciesecretaris over een vervolprocedure. Een advies vanuit het meldpunt aan de provinciesecretaris zal gedaan worden vanuit een multidisciplinair team van deskundigen. Deskundig op het terrein van integriteit, arbeidsrecht, Arbowet en onderzoeksmethoden.

De provinciesecretaris is als hoogst leidinggevende eindverantwoordelijk in de procedure.

Uitgangspunt van de meldprocedure is dat het de voorkeur heeft om de melding op informele wijze met elkaar op te lossen. Dit zal in de praktijk helaas niet in alle gevallen mogelijk zijn en dan volgt de formele interne procedure via de provinciesecretaris.

De provinciesecretaris wordt van iedere melding op de hoogte gesteld.

Het meldpunt is ook verantwoordelijk voor het adviseren van medewerkers (dus ook leidinggevend) bij de dilemma's die zij op het terrein van integriteit ervaren. Daarnaast worden vanuit het meld- en adviespunt activiteiten op het terrein van weerbaarheid en bewustwording verzorgd. Hieronder vallen bijvoorbeeld het integriteitsprogramma rond de ambtseed en het spelen en begeleiden van het integriteits-dilemmaspel.

Het andere voorbehoud van de OR betreft de onafhankelijkheid van het meldpunt en de medewerkers die daarin werkzaam zijn.

De bestuurder heeft hierbij in reactie aan de OR aangegeven dat door te werken met een multidisciplinair team en het niet zelf betrokken zijn bij het doen van onderzoek naar de melding de onafhankelijkheid voor een groot deel is geborgd. Het meldpunt ziet toe op het goed volgen van de procedure.

Daarnaast zullen de betrokken medewerkers als team een opleiding volgen om kwaliteit te borgen.

Geheimhouding en gegevensbescherming

In artikel 1 van de Wbk is bescherming van de gegevens van betrokkenen, inclusief geheimhouding, scherp geregeld.

Hier is in de voorliggende meldprocedure ruim aandacht voor. Dat geldt voor alle betrokkenen, ook voor beklaagden. Vertrouwenspersonen zullen samen met de medewerkers van het meld- en adviespunt integriteit toezien op de kwaliteit van de procedure en op het tegengaan van mogelijke benadeling na de melding en bescherming van de persoonsgegevens (in het geval van een melding van een misstand is dit niet een vertrouwenspersoon, maar een contactpersoon).

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 8 – Bedrijfsvoering - Financiën en organisatie
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Overheidswerkgevers bij wie in de regel minstens 50 werknemers werkzaam zijn, dienen een meldprocedure te hebben die moet voldoen aan de eisen die staan in artikel 2, tweede lid, van de Wbk.

Onder 'werknemers' vallen niet alleen mensen met een arbeidsovereenkomst of een publiekrechtelijke aanstelling, maar ook mensen die anders dan uit dienstbetrekking arbeid verrichten, zoals uitzendkrachten, vrijwilligers en stagiairs, mits zij een vergoeding voor hun werkzaamheden ontvangen. Externen die een 'werkgerelateerde' relatie hebben of hadden met PZH kunnen door de uitbreiding van het begrip melders ook een melding rond een vermeende misstand doen.

Bijlage 2 van de cao regelt de verplichting dat de OR instemmingsrecht heeft over de regeling voor de instelling en procedure van het meldpunt en voorziet in een kader voor voorliggende meldprocedure.

2 Voorafgaande besluitvorming

Over de meldprocedure heeft geen voorgaande besluitvorming plaatsgevonden door GS.

In de integriteitsnota 'Integriteit is van ons allemaal, uit 2018, staat de 'oude', informele, meldregeling opgenomen (via een 'escalatieladder'). Deze nota, inclusief de informele procedure, is ter instemming voorgelegd aan de OR. De OR heeft daarmee op 4 december 2018 ingestemd.

De OR is op 3 november 2023 verzocht om in te stemmen met deze meldprocedure.

De OR heeft ingestemd onder de twee voorbehouden zoals hierboven staan beschreven.

De provinciesecretaris heeft op 23 januari 2024 het definitieve besluit rond de meldprocedure aan de OR kenbaar gemaakt en aangegeven deze voor te leggen aan GS ter vaststelling.

3 Proces

Na besluitvorming door GS zal een intern communicatietraject volgen (zie onder 5) en het meldpunt georganiseerd worden. Telefoonnummers, veilige dataopslag, intakeformulieren en een duidelijke plek op het digitale Binnenplein om alle medewerkers te informeren. Het opdrachtteam zal een training volgen.

Na een jaar zal evaluatie plaatsvinden van de werking van de meldprocedure en de werking van het meld- en adviespunt.

In de jaarlijkse rapportage ambtelijke integriteit zal aandacht worden besteed aan de werking van de meldprocedure en worden de casussen die in het betreffende jaar hebben gespeeld, inclusief de opvolging, in een overzicht gepresenteerd.

4 Participatie en rolneming

Niet van toepassing. De meldprocedure is een interne procedure.

5 Communicatiestrategie

Intern

Na besluitvorming door GS zal een communicatietraject worden ingezet naar de organisatie. P- en O-managers zullen daarbij apart worden geïnformeerd.

Er is een infographic in de maak en er wordt een animatie gemaakt van de meldprocedure.

Tijdens het spelen van het dilemmaspel, dat ook tijdens het integriteitsprogramma rond de ambtseed wordt gespeeld met nieuwe medewerkers, krijgt de meldprocedure voor de deelnemers ruim aandacht.

Er zal regelmatig gebruik gemaakt worden van de interne beeldschermen met informatie (narrowcasting) om integriteit en het meld- en adviespunt onder de aandacht te brengen.

Vertrouwenspersonen zullen apart geïnformeerd worden en deze zullen de medewerkers waarmee zij contact hebben ook informeren over het meld- en adviespunt

Extern

Op de homepage van de provincie Zuid-Holland zal de meldprocedure worden gepubliceerd vanwege de uitbreiding van het begrip melders. Externen die een 'werkgerelateerde' relatie hebben of hadden met PZH kunnen door de uitbreiding van het begrip melders ook een melding rond een vermeende misstand doen.